

Betænkning

over

- I. forslag til lov om ændring i lov om offentlig forsorg, lov om folkeforsikring, lov om pension og hjælp til enker m. fl. og lov om en særlig ydelse til enlige mødre. (Vedrørende adgang til forskudsvis udbetaling af underholdsbidrag m. v.) og
- II. forslag til lov om ændringer i lov om offentlig forsorg. (Vedrørende ophævelse af indtægtsgrænserne for enlige mødre samt forhøjelse af uddannelses- og underholdshjælp og kommnehjælp).

(Afgivet af udvalget den 2. juni 1960).

Udvalget har holdt 5 møder og har herunder haft samråd med såvel socialministeren som justitsministeren, ligesom man har modtaget personlige og skriftlige henvendelser fra Dansk Kvindesamfund og Kvindeligt Arbejderforbund, afd. 5.

I forbindelse med gennemgangen af lovforslagene har udvalget endvidere stillet en række spørgsmål til socialministeren, hvis besvarelse heraf er optrykt som bilag til betænkningen.

Ad I. forslag til lov om ændring i lov om offentlig forsorg, lov om folkeforsikring, lov om pension og hjælp til enker m. fl. og lov om en særlig ydelse til enlige mødre. (Vedrørende adgang til forskudsvis udbetaling af underholdsbidrag m. v.).

Udvalget har indgående drøftet inddrivelsen af såvel de forskudsvis udbetalte bidrag som de bidrag, der inddrives af overpræsidiets eller politiets. Udvalget finder, at inddrivelsen ikke fungerer fuldt ud tilfredsstillende, og såvel socialministeren som justitsministeren har afgivet løfte om udstedelse af cirkulærer, der indskærper de lokale myndigheder at gøre deres yderste for at gøre inddrivelsen mere effektiv og for at bistå de enlige kvinder på bedste måde og især med tilbørlig hurtighed.

Udvalget har endvidere drøftet mulig-

heden af at give de sociale udvalg bemyndigelse til at pålægge u efterrettelige forsørgere at udrede et gebyr til hel eller delvis dækning af udgifterne ved den forskudsvis udbetaling og den efterfølgende inddrivelse. Justitsministeren har lovet at tage dette forslag med i sine overvejelser vedrørende eventuelle ændringer af reglerne om inddrivelse af bidrag.

Med hensyn til de foreslåede ændringer i de i loven fastsatte indtægtsgrænser, for så vidt angår retten til at få normalbidraget udbetalt med det fulde grundbeløb, har udvalget fundet, at den omhandlede indtægtsgrænse bør være ens for alle kommune-grupper, hvilket er tiltrådt af socialministeren.

Endelig finder udvalget, at personer, der får udbetalt bidrag i henhold til forsorgslovens §§ 224 og 229, bør være ligestillet med enker og enkemænd, for så vidt angår indtægtsgrænserne, hvorimod man har kunnet tiltræde socialministerens synspunkt, at pensionisternes forhold må ses under en helhedsbetragtning og derfor ikke bør ændres ved dette lovforslag.

Det nu foreliggende ændringsforslag fremtræder efter den stedfundne udvalgsbehandling i en væsentlig ændret skikkelse i forhold til det oprindelig fremsatte lovforslag.

Da der skal gælde samme indtægtsgrænser

for beregningen af alle ydelserne i henhold til forsorgsloven, er det herefter kun nødvendigt at foretage en realitetsændring i denne lovs § 194. Ændringerne i §§ 220 og 333 er af rent teknisk karakter.

Da man derimod opretholder de gældende indtægtsgrænser med hensyn til beregningen af børnetillæg efter folkeforsikringsloven, loven om invalide- og folkepension og loven om pension og hjælp til enker, må der foretages særlige ændringer i disse love, idet en henvisning til forsorgslovens regler ikke længere kan ske.

Ændringsforslagets §§ 2-4 tilsigter herefter at opretholde de gældende regler for beregning af børnetillæg til folke- og invalidepensionister samt til personer, der opbærer pension i henhold til kapitel 1 i lov af 13. marts 1959 om pension og hjælp til enker m. fl.

Herefter indstiller *udvalget* lovforslaget til *vedtagelse* i nedenstående af socialministeren foreslåede affattelse, der er tiltrådt af hele *udvalget*.

Ad II. forslag til lov om ændringer i lov om offentlig forsorg. (Vedrørende ophævelse af indtægtsgrænserne for enlige mødre samt forhøjelse af uddannelses- og underholdshjælp og kommunehjælp).

Udvalget indstiller lovforslaget til *forkastelse*.

Ændringsforslag

til

I. forslag til lov om ændring i lov om offentlig forsorg, lov om folkeforsikring, lov om pension og hjælp til enker m. fl. og lov om en særlig ydelse til enlige mødre.
(Vedrørende adgang til forskudsvis udbetaling af underholdsbidrag m. v.)

Af *socialministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Lovforslaget affattes således:

„Forslag til lov om ændring i lov om offentlig forsorg, lov om folkeforsikring, lov om invalide- og folkepension og lov om pension og hjælp til enker m. fl.

(Vedrørende adgang til forskudsvis udbetaling af underholdsbidrag m. v.)

§ 1.

I lov nr. 181 af 20. maj 1933 om offentlig forsorg, jfr. bekendtgørelse nr. 329 af 19. november 1958 med senere ændringer, foretages følgende ændringer:

Til § 194.

Stk. 1 affattes således:

„Retten til at få normalbidraget udbetalt med det fulde grundbeløb er betinget af, at den bidragsberettigedes årlige indtægt beregnet efter reglerne i stk. 3 ikke overstiger 9 500 kr., jfr. dog § 333.“

Til § 220.

I stk. 1 ændres „de i § 194 nævnte beløb“ til: „det i § 194 nævnte beløb“.

Til § 333.

Stk. 1, 3. punktum, indledes således:

„På tilsvarende måde reguleres den i § 194, stk. 1 — jfr. §§ 214, 220, 224 og 235 — omhandlede indtægtsgrænse ...“.

§ 2.

I lov om folkeforsikring, jfr. bekendtgørelse nr. 228 af 12. september 1957, som ændret ved lov nr. 100 af 18. april 1958, lov nr. 159 af 7. juni 1958, lov nr. 359 af 27. december 1958, lov nr. 71 af 13. marts 1959, lov nr. 98 af 25. marts 1959, lov nr. 153 af 13. maj 1959 og lov nr. 111 af 29. marts 1960, foretages følgende ændringer:

Til § 40.

I stk. 5, nr. 2), ændres „tillægget udbetales månedsvis sammen med pensionen.“ til: „retten til at få tillægget udbetalt med det fulde i 1. punktum omtalte beløb er betinget af, at pensionistens årlige indtægt beregnet efter reglerne i nævnte lovs § 194, stk. 3, ikke overstiger henholdsvis 6 750 kr., 5 940 kr. og 4 990 kr., jfr. § 85. Tillægget udbetales månedsvis sammen med pensionen.“

Til § 85.

I stk. 1, 1. punktum, indføjes efter „bistands- og plejetillæg (i henhold til § 40, stk. 1-3),“ ordene: „indtægtsgrænser for udbetaling af børnetillæg (§ 40, stk. 5, nr. 2),“.

I stk. 1, sidste punktum, indføjes efter „med 100 delelige beløb i kroner, for så vidt angår de i“ ordene: „§ 40, stk. 5, nr. 2), og“.

§ 3.

I lov af . juni 1960 om invalide- og folkepension foretages følgende ændringer:

Til § 4.

I stk. 4, nr. 2), ændres „tillægget udbetales månedsviis sammen med pensionen.“ til: „retten til at få tillægget udbetalt med det fulde i første punktum omtalte beløb er betinget af, at pensionistens årlige indtægt beregnet efter reglerne i nævnte lovs § 194, stk. 3, ikke overstiger henholdsvis 6 750 kr., 5 940 kr. og 4 990 kr., jfr. § 37. Tillægget udbetales månedsviis sammen med pensionen.“

Til § 37.

I stk. 1, 1. punktum, indføjes efter „bistands- og plejetillæg (i henhold til § 4, stk. 1-3),“ ordene: „indtægtsgrænser for udbetaling af børnetillæg (i henhold til § 4, stk. 4, nr. 2)“.

I stk. 1, sidste punktum, indføjes efter „med 100 delelige beløb i kroner, for så vidt angår de i“ ordene: „§ 4, stk. 4, nr. 2), og“.

§ 4.

I lov nr. 70 af 13. marts 1959 om pension og hjælp til enker m. fl., som ændret ved lov nr. 110 af 29. marts 1960, foretages følgende ændringer:

Til § 3.

I stk. 2, nr. 2), ændres „tillægget udbetales månedsviis sammen med pensionen.“ til: „retten til at få tillægget udbetalt med det fulde i 1. punktum omtalte beløb er betinget af, at pensionistens årlige indtægt, beregnet efter reglerne i nævnte lovs § 194, stk. 3, ikke overstiger henholdsvis 6 750 kr., 5 940 kr. og 4 990 kr., jfr. § 13. Tillægget udbetales månedsviis sammen med pensionen.“

Til § 13.

I stk. 1, 1. punktum, indføjes efter „det i § 3, stk. 1, nævnte pensionsbeløb,“ ordene: „de i § 3, stk. 2, nr. 2), nævnte indtægtsgrænser for udbetaling af børnetillæg,“.

Stk. 1, sidste punktum, affattes således:

„De herefter fremkomne beløb afrundes, for så vidt angår de i § 3, stk. 1, omhandlede, til nærmeste med 12 delelige beløb i kroner, for så vidt angår de i § 4, stk. 1, omhandlede, til nærmeste med 100 delelige beløb i kroner og, for så vidt angår de i § 3, stk. 2, nr. 2), og § 4, stk. 3, nr. 2), a og b, omhandlede, til nærmeste med 10 delelige beløb i kroner.“

§ 5.

Denne lov træder i kraft den 1. juli 1960, således at den har virkning for bidrag, der forfalder til betaling fra og med denne dato.“

Søren Andersen.**Vagn Bro.****N. Chr. Christensen.****Dupont.****Kirsten Gloerfelt-Tarp.****Aoyë Herbøl,**
næstformand.**Hjortnæs.****Asger Jensen.****Justesen.****Evald Kristensen.****Lorentzen.****Mørk,**
formand.**Viola Nørløv.****Sofie Pedersen.****Edel Saunte.****Erna Sørensen.****Gertie Wandel.**

Bilag.

Socialministeriet.

København, den 20. maj 1960.

I skrivelse af 19. maj 1960 har udvalget udbedt sig oplysninger om følgende spørgsmål:

1. Hvilken udvikling er der sket i inddrivelsesprocenterne siden sidste ændring af inddrivelsesreglerne?
2. Der udbedes en forhandling med socialministeren og justitsministeren om de gældende inddrivelsesregler, specielt om der vil kunne gives de sociale udvalg eller amterne tilladelse til at bistå de bidragsberettigede ved inddrivelse af underholdsbidrag, således at disse frit vil kunne vælge mellem en borgerlig myndighed og politiet.
3. Hvorledes er man kommet til de i ændringen til § 194 foreslåede beløb? Bør beløbene ikke være mere ensartede i de forskellige kommunegrupper?
4. I hvilke tilfælde mener man, at forskudsvis udbetaling i henhold til § 224 bør nægtes? Oplysninger om de nuværende forhold vedrørende administrationen af § 224 bedes givet. (Evt. udbedes den af overpræsidenten i København udarbejdede redegørelse).
5. Hvad vil udgifterne være ved at fastsætte samme indtægtsgrænser i § 220, som nu er fastlagt i § 194?

I denne anledning skal man oplyse følgende:

Ad 1. Reglerne om inddrivelse af forskudsvis udbetalte bidrag er senest ændret ved lov af 30. april 1955 på foranledning af et forslag fra forvaltningskommissionen. Ændringen gik bl. a. ud på, at beslutning om lønindeholdelse, der hidtil havde været truffet af politimestrene, i København af magistraten, fremtidig uden for København skulle kunne træffes af de sociale udvalg.

Inddrivelsesprocenten for forskudsvis udbetalte bidrag har i de senere år været således:

	Børn født uden for ægteskab	Børn født i ægteskab
1950-51	50,7	45,5
1951-52	48,9	43,8
1952-53	49,1	43,6
1953-54	44,8	39,3
1954-55	50,3	46,2
1955-56	49,5	45,0
1956-57	50,4	46,6
1957-58	50,9	49,0

Det må haves i erindring, at størrelsen af det beløb, der kan inddrives, ikke blot afhænger af inddrivelsesreglerne og af de bestræbelser, der udfoldes af de sociale udvalg, men i meget høj grad af beskæftigelsesforholdene og lønforholdene. Den i 1955 stedfundne ændring i inddrivelsesbestemmelserne har derimod ikke haft synlig virkning på inddrivelsesprocenten.

Ad 2. Man må anse det for betænkeligt at overdrage inddrivelsen af privatretlige underholdsbidrag til børn til de sociale myndigheder, hvis virksomhed i øvrigt er at yde bistand til trængende. Man finder, at bistand til inddrivelse af privatretlige underholdsbidrag bør ydes af de myndigheder, der i øvrigt yder borgerne bistand. Man skal yderligere pege på, at der ofte vil være tale om bidrag både til ægtefællen og til børn, og at det af hensyn til den effektive gennemførelse af inddrivelsen vil være formålstjenligt, at inddrivelsen af de to forskellige bidrag varetages af samme myndighed. Konsekvensen af en ændret kompetenceordning måtte derfor være, at såvel inddrivelse af børnebidrag som af ægtefællebidrag blev samlet hos det sociale udvalg.

Da spørgsmålet om en effektivisering af den privatretlige inddrivelse imidlertid for tiden er genstand for overvejelse i et under justitsministeriet nedsat udvalg, bør æn-

dringer på dette område afvente resultatet af dette udvalgs arbejde. Dette arbejde vil blive afsluttet i efteråret 1960. Det kan oplyses, at udvalgets undersøgelser har vist, at der inddrives ca. 90 pct. af de bidrag, der er pålagt til børn, og som ikke er forskudsvis udbetalt.

Ad 3. De foreslåede indtægtsgrænser er fastsat efter et skøn ud fra ønsket om at udstrække reglerne om forskudsvis udbetaling af bidrag til alle vanskeligt stillede. Såfremt der skal foretages en tilnærmelse af grænserne i de forskellige kommunegrupper, bør der formentlig samtidig ske en tilsvarende tilnærmelse af størrelsen af de bidrag, der skal ydes af de bidragspligtige, hvilket spørgsmål må afgøres ud fra overvejelser om, hvor stort et beløb man kan pålægge en bidragspligtig at yde.

Ad 4. Den foreslåede ændring af § 224 er medtaget efter indstilling fra det folketingsudvalg, der behandlede forslaget til lov om børns retsstilling. Det er ikke med ændringen tilsigtet at skabe nogen betydelig ændring af den gældende praksis med hensyn til udbetaling af understøttelse fra det offentlige i henhold til den nævnte lovbestemmelse. Om anvendelse af bestemmelsen er der senest givet vejledning i socialministeriets cirkulære af 9. december 1957. Det fremgår heraf, at omstændighederne i reglen vil tale for ydelse af understøttelsen, når faderen ikke kan identificeres, f. eks. fordi han har opgivet falsk navn, når der er tale om en kønsfrihedsforbrydelse, samt i øvrigt når det må antages, at moderen har givet oplysninger om alle relevante forhold, som hun har kendskab til, og intet tyder på, at hun har villét modvirke sagens opklaring.

Der tages herved også hensyn til moderens mentale tilstand, således at understøttelse gives, når mangelfulde oplysninger fra hendes side må tilskrives, at hun ikke evner at give bedre besked. Man finder i det hele taget, at udbetaling af understøttelsen i henhold til § 224 kun bør nægtes, når det må antages, at moderen ikke har givet de oplysninger, hun er i besiddelse af, og således selv er årsag til, at faderskabet ikke har kunnet fastslås.

Ad 5. Såfremt indtægtsgrænserne i lovens § 220 fastsættes, som det er foreslået med hensyn til indtægtsgrænserne i § 194, vil det medføre, at disse grænser vil finde anvendelse med hensyn til bidrag til enker og enkemænd, understøttelse i henhold til § 224 og børnetillæg til invalide- og folkepension.

Det må antages, at merudgifterne ved at fastsætte indtægtsgrænserne som i § 194 vil blive for enkebørnsbidragene til enker på ca. 1,5 mill. kr., for folkepensionister på ca. 0,5 mill. kr. og for invalidepensionister på ca. 1,5 mill. kr. Hertil kommer, at der vil blive tale om en merudgift til enkemænd. Hvor stor den vil blive, kan ikke opgøres med nogen større sikkerhed, men som et skøn på grundlag af de foreliggende befolkningsstatistiske oplysninger har man ment at måtte vurdere udgiften til størrelsesordenen 1 mill. kr. årligt. Den samlede merudgift vil således blive ca. 4,5 mill. kr. Ansættes grænsen til 10 000, vil merudgiften formentlig blive ca. 3 mill. kr., medens den ved en fuldstændig ophævelse vil blive ca. 7 mill. kr. Heraf skal i givet fald godt ca. 25 pct. dækkes af kommunerne, medens resten påhviler staten.

Jul. Bomholt.

/ N. Engberg.

Folketingets udvalg angående forslag til lov om ændring i lov om offentlig forsorg, lov om folkeforsikring, lov om pension og hjælp til enker m. fl. og lov om en særlig ydelse til enlige mødre. (Vedrørende adgang til forskudsvis udbetaling af underholdsbidrag m. v.) og

forslag til lov om ændringer i lov om offentlig forsorg. (Vedrørende ophævelse af indtægtsgrænserne for enlige mødre samt forhøjelse af uddannelses- og underholdshjælp og kommunehjælp).